

Ўзбекистон
Республикаси
ижтимоий-иктисодий
газетаси

КИШЛОК

ХАЗАЕТ

1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ПРЕЗИДЕНТ МОСКВАГА ЖҮНАБ КЕТДИ

1 апрель куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов МДҲ мамлакатлари давлат рахбарларининг навбатдаги Саммитида иштирок этиши учун Россия Федерацияси пойтахти Москвага жүнаб кетди. Сафар олдидан мамлакатимиз рахбари оммавий ахборот воститалари ходимларига интервью берди, жумладан, бундай деди:

— Ўзбекистоннинг МДҲга аъзо бўлишинд асосий мақсади, илгар ҳам таъкидлаганимиздек, узаро иктисодий алоқаларни мустаҳкамлашга қаратилган.

Шунинг учун мен бу тузилма негизида сабиқ иттифоқни тикилаша уринишга мутлақо қаршиман. Барча муносабатлар узаро тенг ва манбаатли булиши керак. Битта давлатнинг бошқа мамлакатлар устидан ҳукмронлигига асло ўйл кўйиб бўлмайди. Барча аъзо давлатлар ўзининг кундакли фаолиятида ҳам, стратегик масалаларни ҳал этишда ҳам шу нуқтада назардан ёндашмоғи зарур.

Биз МДҲнинг ҳар-хил никоблар остида сиёсий-ҳарбий уюшмага айлантирилишига мутлақо қаршимиз. Бундай блоклар воситасида оёқ-қўлимига қайтадан кишиш урилишини истамаймиз. Турли сиёсий-ҳарбий ўйинларга қўшилиш Ўзбекистон сиёсатига ётди. 1992 йилдан бўён ҳамдустлик доирасида мингдан ортиқ ҳужжат қабул килинган бўлса, шуарнинг ташминан 10-15 фоизи иктисодига тегиши, холос. Шунинг учун биз бундай ўйинларга қўшилишни истамаймиз. Эртанги Саммитда ҳам ўзимизнинг ана шу йўлимизни қатъий ҳимоя киламиш.

Айни пайтда МДҲ мамлакатларининг «бошини қовуштириш» учун ташкил этилган идораларда минглаб одамлар ишлайди. Бундай олиб қаранганд, улар килаётган ишнинг тайини йўқ. Биз бундай идоралар, улардаги маош олаётган ходимлар сонини 50-60 фоизга қисқартишини тақлиф қўймоқчимиз.

Юртбошимиз жаҳондаги бугунги ва-

зиятга, жумладан, Косово можаросига тутхали, Ўзбекистон ҳукумати бу муаммонинг ечиними тинч музокараларда, деб билади ва қарама-карши кучларни ҳар қандай вазиятда ҳам музокаралорни бошлашга чакиради, деб таъкидлади.

Президент Ислом Каримов 30 март куни Хоразм вилоятидаги, «Саримой» ДАН постида содир бўлган ноxуш воқеа ҳам муносабат билдириди.

— Бу ҳодиса ҳақида Ўзбекистон матбуоти республика прокуратурасининг маълумотларига таянган ҳолда хабар берди, — деди мамлакатимиз рахбари. — Бироқ бъязи хорижий оммавий ахборот воситалари бу жинонга сиёсий тус беришга ҳаракат қилмокда. Аниқ айтишим мумкини, бу жинонг ҳеч қандай сиёсий ёки диний асосга эга эмас. Конунбузларлар хавфли жиностичлар, талончилар гурухи эди, холос. Мамлакатимиз оммавий ахборот воситалари бу воеқа ҳақида ҳалқимизни тезкор равишда ҳабардор қўйди. Чунки одамлар ҳақиқатни қанча куп билса, шунча яхши. Аслида бундай жиностичлар билан курашиб нафақат ҳуққ-тартиби ҳодимларини иши, балки кенг жамоатчилик, бутун ҳалқимизнинг ҳам вазифасидир.

Биз ҳалқимизнинг тинчлиги ва осойишталигини бузишга ҳеч қаҷон ўйл кўймаймиз, — деда таъкидлади юртбошимиз. — Ва албатта, уз танлаган ийимиздан сабит бориб, фаронов ҳаёт ва истиқболли келажакка эришамиз.

Тошкент аэропортида Ислом Каримовни Олий Мажлис Раиси Э.Халилов, Тошкент шаҳар ҳокими К.Тулаганов кузати қолди.

Қозатувчилар орасида Россия Федерациисининг мамлакатимиздаги фавқулодда ва мухтор элчиси А.Пацев ҳам бор эди.

(ЎЗА.)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МИЛЛИЙ ХАВФСИЗЛИК ХИЗМАТИ ВА ИЧКИ ИШЛАР ВАЗИРЛИГИНИНГ АЛОҲИДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ХОДИМЛАРИДАН БИР ГУРУХINI МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Эл-юрт осойишталигини таъминлаш, жиностичлика киши кураш ва куролланган жиностичларни кўлга олиш ҳамда зарарсизлантиришида кўрсатган маддлиги ва жарорати, хизмат бурчига садоқати учун кўнидагилар мутофотланиси:

2-ДАРАЖАЛИ «ШОН-ШАРАФ» ОРДЕНИ БИЛАН

ГАЯЗОВ Эрик Эдуардович Ўзбекистон Республикаси миллий хавфсизлик хизмати ходими (мархум) **ДАВИДОВ Сергей Геннадьевич** Ўзбекистон Республикаси миллий хавфсизлик хизмати ходими (мархум) **НИЧИПУРЕНКО Сергей Владимирович** Ўзбекистон Республикаси миллий хавфсизлик хизмати ходими (мархум) **САБИРОВ Фарҳод** Хоразм вилояти ички ишлар башкормаси Давлат автомобил назорати башкормаси навбатчилик қисмийнинг навбатчи ёрдамчиси (мархум)

«ЖАСОРАТ» МЕДАЛИ БИЛАН

ЗАҲАРОВ Вадим Николаевич Ўзбекистон Республикаси миллий хавфсизлик хизмати ходими

МАШАРИПОВ Ҳушин Қаҳрамонович Хоразм вилояти ички ишлар башкормаси Давлат автомобил назорати башкормаси навбатчилик қисмийнинг навбатчи ёрдамчиси (мархум)

НУРИДИНОВ Рустам Адилжанович Ўзбекистон Республикаси миллий хавфсизлик хизмати ходими

САИДОВ Давронбек Бабаджанович Хоразм вилояти ички ишлар башкормаси Давлат автомобил назорати башкормаси

ТАДЖИЕВ Амин Раҳимович Ўзбекистон Республикаси миллий хавфсизлик хизмати ходими

КОСИМОВ Абдулазиз Ботирович Ўзбекистон Республикаси миллий хавфсизлик хизмати ходими

ШЕРМАТОВ Алишер Анонбаевич Ўзбекистон Республикаси миллий хавфсизлик хизмати ходими

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,

1999 йил 1 апрель

КУН ТАРТИБИДА – САНАЦИЯ

Кишилк ҳўжалик корхоналарини санация кишилк масалаларни бўйича ҳукумат комиссиясиниг ийғилиши бўйиб ўтди. Ўнда ҳукумат комиссияси аъзоларни, тегишили вазирлик, қўмита, уюшма, бунк мусассаларни рахбарлари, санацияга ташкилни иштирор ўтди.

Ийғилишига республика Баш вазирининг ўринбосари, мазкур комиссия раиси Раиси Ҳ.Хамидов олиб борди.

Сўзга чиқканлар санация килингатдан кишилк ҳўжаликни корхоналаридан алоҳида амалга оширилгандай ишлар, ҳол этилиши лозим булган масалаларни хусусида фикр билдирилар. Бу йил яна 150 да қишилк масалаларни бўйича ҳукумат комиссиясиниг ийғилишини таъкидлайди.

Ийғилишига республика Баш вазирининг ўринбосари, мазкур комиссия раиси Раиси Ҳ.Хамидов олиб борди.

Сўзга чиқканлар санация килингатдан кишилк ҳўжаликни корхоналаридан алоҳида амалга оширилгандай ишлар, ҳол этилиши лозим булган масалаларни хусусида фикр билдирилар. Бу йил яна 150 да қишилк масалаларни бўйича ҳукумат комиссиясиниг ийғилишини таъкидлайди.

Ийғилишига республика Баш вазирининг ўринбосари, мазкур комиссия раиси Раиси Ҳ.Хамидов олиб борди.

Сўзга чиқканлар санация килингатдан кишилк ҳўжаликни корхоналаридан алоҳида амалга оширилгандай ишлар, ҳол этилиши лозим булган масалаларни хусусида фикр билдирилар. Бу йил яна 150 да қишилк масалаларни бўйича ҳукумат комиссиясиниг ийғилишини таъкидлайди.

Ийғилишига республика Баш вазирининг ўринбосари, мазкур комиссия раиси Раиси Ҳ.Хамидов олиб борди.

Сўзга чиқканлар санация килингатдан кишилк ҳўжаликни корхоналаридан алоҳида амалга оширилгандай ишлар, ҳол этилиши лозим булган масалаларни хусусида фикр билдирилар. Бу йил яна 150 да қишилк масалаларни бўйича ҳукумат комиссиясиниг ийғилишини таъкидлайди.

Ийғилишига республика Баш вазирининг ўринбосари, мазкур комиссия раиси Раиси Ҳ.Хамидов олиб борди.

Сўзга чиқканлар санация килингатдан кишилк ҳўжаликни корхоналаридан алоҳида амалга оширилгандай ишлар, ҳол этилиши лозим булган масалаларни хусусида фикр билдирилар. Бу йил яна 150 да қишилк масалаларни бўйича ҳукумат комиссиясиниг ийғилишини таъкидлайди.

Ийғилишига республика Баш вазирининг ўринбосари, мазкур комиссия раиси Раиси Ҳ.Хамидов олиб борди.

Сўзга чиқканлар санация килингатдан кишилк ҳўжаликни корхоналаридан алоҳида амалга оширилгандай ишлар, ҳол этилиши лозим булган масалаларни хусусида фикр билдирилар. Бу йил яна 150 да қишилк масалаларни бўйича ҳукумат комиссиясиниг ийғилишини таъкидлайди.

Ийғилишига республика Баш вазирининг ўринбосари, мазкур комиссия раиси Раиси Ҳ.Хамидов олиб борди.

Сўзга чиқканлар санация килингатдан кишилк ҳўжаликни корхоналаридан алоҳида амалга оширилгандай ишлар, ҳол этилиши лозим булган масалаларни хусусида фикр билдирилар. Бу йил яна 150 да қишилк масалаларни бўйича ҳукумат комиссиясиниг ийғилишини таъкидлайди.

Ийғилишига республика Баш вазирининг ўринбосари, мазкур комиссия раиси Раиси Ҳ.Хамидов олиб борди.

Сўзга чиқканлар санация килингатдан кишилк ҳўжаликни корхоналаридан алоҳида амалга оширилгандай ишлар, ҳол этилиши лозим булган масалаларни хусусида фикр билдирилар. Бу йил яна 150 да қишилк масалаларни бўйича ҳукумат комиссиясиниг ийғилишини таъкидлайди.

Ийғилишига республика Баш вазирининг ўринбосари, мазкур комиссия раиси Раиси Ҳ.Хамидов олиб борди.

Сўзга чиқканлар санация килингатдан кишилк ҳўжаликни корхоналаридан алоҳида амалга оширилгандай ишлар, ҳол этилиши лозим булган масалаларни хусусида фикр билдирилар. Бу йил яна 150 да қишилк масалаларни бўйича ҳукумат комиссиясиниг ийғилишини таъкидлайди.

Ийғилишига республика Баш вазирининг ўринбосари, мазкур комиссия раиси Раиси Ҳ.Хамидов олиб борди.

Сўзга чиқканлар санация килингатдан кишилк ҳўжаликни корхоналаридан алоҳида амалга оширилгандай ишлар, ҳол этилиши лозим булган масалаларни хусусида фикр билдирилар. Бу йил яна 150 да қишилк масалаларни бўйича ҳукумат комиссиясиниг ийғилишини таъкидлайди.

Ийғилишига республика Баш вазирининг ўринбосари, мазкур комиссия раиси Раиси Ҳ.Хамидов олиб борди.

Сўзга чиқканлар санация килингатдан кишилк ҳўжаликни корхоналаридан алоҳида амалга оширилгандай ишлар, ҳол этилиши лозим булган масалаларни хусусида фикр билдирилар. Бу йил яна 150 да қишилк масалаларни бўйича ҳукумат комиссиясиниг ийғилишини таъкидлайди.

Ийғилишига республика Баш вазирининг ўринбосари, мазкур комиссия раиси Раиси Ҳ.Хамидов олиб борди.

Сўзга чиқканлар санация килингатдан кишилк ҳўжаликни корхоналаридан алоҳида амалга оширилгандай ишлар, ҳол этилиши лозим булган масалаларни хусусида фикр билдирилар. Бу йил яна 150 да қишилк масалаларни бўйича ҳукумат комиссиясиниг ийғилишини таъкидлайди.

Ийғилишига республика Баш вазирининг ўринбосари, мазкур комиссия раиси Раиси Ҳ.Хамидов олиб борди.

Сўзга чиқканлар санация килингатдан кишилк ҳўжаликни корхоналаридан алоҳида амалга оширилгандай ишлар, ҳол этилиши лозим булган масалаларни хусусида фикр билдирилар. Бу йил яна 150 да қишилк масалаларни бўйича ҳукумат комиссиясиниг ийғилишини таъкидлайди.

Ийғилишига республика Баш вазирининг ўринбосари, мазкур комиссия раиси Раиси Ҳ.Хамидов олиб борди.

Сўзга чиқканлар санация килингатдан кишилк ҳўжаликни корхоналаридан алоҳида амалга оширилгандай ишлар, ҳол этилиши лозим булган масалаларни хусусида фикр билдирилар. Бу йил яна 150 да қишилк масалаларни бўйича ҳукумат комиссиясиниг ийғилишини таъкидлайди.

Ийғилишига республика Баш вазирининг ўринбосари

Агросаноат мажмуи тармоқлари: ҚҮЙЧИЛИК

Қоракулчиллик азал-
азалдан қадрланиб келин-
ган. Жониворининг түёти-
дан терисигача бебаҳо бой-
лиқ. Тармоқнинг ривожла-
ниши, жаҳон бозорида ко-
ракул териларининг шуҳ-
рати ва нуғузининг янада
ортиша куп жиҳатдан узи-
мизга болгик. Соҳага йу-
налтирилган бир қатор
хайётбахо қарорлар, тармоқ
жонкўрларининг сайд-ха-
ракатлари натижасида
кейинги йилларда қора-
кулчиллик қайтадан асос-
солиниётганилиги янада ку-
вончили.

Гафур Гулом номли жа-
мома ҳужалиги қоракулчил-
ликка ихтиослашганилиги-
ни нафакат Усмон Юсупов
туманида, балки Кашкадар-
ре вилоятине миқёсида ҳам
яшиши билдиши. Бу ерда-
гилар соҳани миридан-си-
ригага пухта узлаштирган,
чорвачиликда узига хос
тахриба туплагандардан.
Балки ҳужаликларда ҷор-
ва бош сони камайб ке-
таетган бир пайтадан мазкур
жома 40 мингдан зиёд
кўй-кузинни парваришает-
ганилиги эътиборга лойик.
Жамома тасарруфидаги
Авазбек, Гирсанг, Талихаш-
чири, Тулил каби яловлар-
да ундан ортиқ отарлар
бор.

Соҳани ризқ-насибам
деб ёззозлаб келавтадан
чуноп-чукларининг масъу-
лиятни хис этганилиги,
етиштираётган маҳсулоти
иттиҳодийимиз ундан нақа-
дар муҳим аҳамияти касб
этишини англаб етганилиги
боис ўтган йили ҳар юз
бош совлидан 103 тадан
кузи олиб, унинг асосий
қисми устиришига қолди-
рилганди. Шунинг билан
бирга давлатга сифатли
коракул тери, жуқ каби маҳ-
сулотларни сотиш режаси
кунгидагидек буди.

Табиий иклиминг
мұтадил келганилиги озу-
қа базасини мустаҳкам-
лаша, етарлича ем-хаша-
жамгариб олишга имкон

берди. Қоракулчилар меҳ-
нати қадрланиб, вакти-вакти
билан тақдирланиб бори-
лаяпти.

Икодкорлар чўпонлар ма-
шакатини таърифлаб, тенги
йўқ касбга қиёслашади ва ҳа-
ким ҳам бу соҳанинг ҳадиси-
ни ололмаслигини қайта-
қайта уқтирадилар. Аслида
ҳам шундай. Унинг на-
кечада ва на қундуз ҳаловати
бор. Нима бўлгандан ҳам, ба-

булгандан сурга, дейишади.
Сурувни кўчиригандан кун-
дуларни кўчириб бўлмайди.
Мавжуд кундуларнинг ярми-
дан кўни эскириган, бир кун
ишласа, бир ой таъмирилаб
булиб ётади. Керакли уску-
напарни топиш амри-маҳол.
Қўйичиблар отарларни кўчи-
риб, ҳашакни шу ернинг
ўзига олиб келиш чоралари-
ни ҳам кулауб куриши. Би-
роқ ушовидан тушови ким-

ган даромад хисобидан пул,
ун ёғ, гуруч каби маҳсулот-
лар бериладиги. Бундай усул
масалани узил-кесил ҳал қи-
майди.

Шу уринда жамома ҳужали-

гига топширилган маҳсулот-
лар учун маблаг уз вақтида
масалани ташкилтадиги мутасаддилари
хисседорлик жамияти мус-
тасаддилари фоялиятини қан-
дай баҳолаш мумкин?

Ортимизда қоракулчиллик
кенг ривожланган. Қоракул
мўйналарига жаҳонда эйтиёж
кетта. Бу тармоқда чет эл сар-
мояларини олиб кириши,
қайта ишлаш корхоналарини
янги технология билан бой-
тишини тақоға стаяпти.

Биргина Кашкадарё вило-

тида қоракулчилликкага ихтиос-

лашгандан ундан ортиқ ҳужалик-

лар мавжуд. Ҳом ашени тегиши

жойига етказиб берин, бошқа сарф-ҳаражатлар маса-

ласида ана шу ҳужаликларда

ҳам ечиними кутаётган мум-

молар Гафур Гулом номли

жамома ҳужалиги чорвадор-

лариникдан кам бўлмаса ке-

рак. Шундай экан, буни ким-

дир четдан келиб килиб бе-

ришини кутмасдан, виляят

миқёсидаги ташкилот мута-

хассислари, мутасаддилар

биринни галда ташаббус кур-

саллар, фойдадан холи бўл-

масди.

Мавзуга даҳлор яна бир

фирқа: айрим маҳсулотлар-

нинг нархи жардадан анча

паст баҳоланидан. Айтай-

чорвадор учун бир километр

жумни тайёрлашга кетаётган

ура-70-75 сумга турги келёт-

ган бўлса-да, унинг нархини

25-30 сумдан баҳолашмайдо.

Худди шунингдек, сут, қора-

кул тери масаласида ҳам ана

шундай фарқларни кузатиш

мумкин.

Улкимида баҳор тобора

чирой очмоқда. Табиатнинг

бу улкан неъматидан етказиб

юборди. Энг ачинчалиси, кўл

билин топшириб, обён билан

юргуранга қиёни экан. Ҳужа-

лик мутасаддиларининг

қайдасидан Бухоро деб қатнаш-

ганилигини аргонада олиниш

да ташкилтадиги келамтида

этишини тақоға келди.

Абдуслим ҲАБЕРДИЕВ,

«Қишлоқ ҳаёти» мухобири.

ЯЙЛОВ БАРАКАСИ

350 бош совлиқнинг ҳар юз боши-
дан 102 тадан соғлом кўзи олиш
ниятида. Шу кунга қадар тажриба-
ли чўпон Абдусаттор ака қўзилар
сонини 358 тага етказиб, режани
ортиғи билан уddyлади. Қўзилатиш
мавсумси эса давом этмоқда.

Суратда: Улугнор туманинг қишлоқ
саувхалинишни бошқармаси бош-
лигининг чорвачилик бўйича ўрин-
босаси (чапдан) Алижон Фаниев,
«Улугнор» ширкатлар уюшмаси бош-
зоотехники Мухторжон Акбаров ва
бош чўпон Абдусаттор Холикулов
яйловда.

Ш. ОЛИМОВ (ЎЗА)
олган сурат.

ТҮЁГИДАН ТЕРИСИГАЧА
БЕБАҲО БОЙЛИК

мат, деганларидек, 40-50 ки-
лометр масофадан техника-
да озуқ келтиришни тасав-
вур этиб куринг! Тўғри, ҳо-
зир ёғин-сочини кунлар, су-
мўл, лекин табиатни бундай
инъомни ҳар доим ҳам тух-
фа ташеврларни.

Соҳани янада ривожланти-
риш учун нима қилиш керак?
Отарлар ва яйловларнинг айрим
қийинчилкларни келтириб
қарашмада. Мутахассислар-
нинг фикрича, ҳар бош кўй-
кузига уртача 2-3 гектардан
яйлов турги келиши керак.
Ваҳзандан, яйловларнинг кискариб
кетганини боис бу кураскин
ташкилтадиги ташкилтадиги
мавжуд. Жойни парваришни
ташкилтадиги ташкилтадиги
мавжуд. Жойни тез-тез ӯз-
гартириб турниш натижасида
хам бўлмаган сабабларни ҳам бор.
Кишлоқ ҳужалигининг бўш-
қа тармоқларидан оливаёт-

топади. Ҳозар алоқаларни
мустаҳкамлаш ва этишири-
лаётган маҳсулот сифатини
яхшилиш, энг мухими, одам-
ларни уз вақтида маддий ра-
батлантириш хамда ойлик
маошлар туловини тартиби
келтиришда шартномавий иш
юритишининг аҳамияти катта.

Шундай бўлса-да, унти тузи-
шунчаки панжа орасидан
караб келтирайтган айрим
ташкилтари курбиги, ҳайрон
қоласан киши. Иккни уртада
шартиномада келишилганини
демай ҳалол меҳнат қилиб келмок-
да.

Мавзуга даҳлор яна бир
фирқа: айрим маҳсулотлар-
нинг нархи бозордадан анча
паст баҳоланидан. Айтай-
чорвадор учун бир километр

жумни тайёрлашга

кетаётган

ура-70-75 сумга турниш

бўлса-да, унинг нархини

25-30 сумдан баҳолашмайдо.

Худди шунингдек, сут, қора-

кул тери масаласида ҳам ана

шундай фарқларни кузатиш

мумкин.

Улкимида баҳор тобора

чирой очмоқда. Табиатнинг

бу улкан неъматидан етказиб

юборди. Энг ачинчалиси, кўл

билин топшириб, обён билан

юргуранга қиёни экан. Ҳужа-

лик мутасаддиларининг

қайдасидан Бухоро деб қатнаш-

ганилигини аргонада олиниш

да ташкилтадиги келамтида

этишини тақоға келди.

Бу сұхбатдан кейин

бараҷа қарашмада олиниш

да ташкилтадиги келамтида

этишини тақоға келди.

Барча қунарни келиб

олинган қизиларни сони

16500 бошдан ортиб кет-

ди. Тумандаги «Шодима-

лик» ширкати жамома

дан Карим Ойнакулов,

Олимжон Каримов, Ҳамза

Хасанов, Аширали Фармо-

нов ва бошқалар ҳозиргана

ҳар юз бошни сони

95-97 бошдан соглом ку-

зи олишига эришилди.

Яйловларга чиқишидан

аввалингдан Ҳонгарон

хисадорлик жамиятида

3000 бошга яқин қўйларни

семизлигини сақлаб

МИЛЛАТ ТИМСОЛИ БЎЛГАН АЁЛЛАР

Биз хикоя қимоқчи бўлган туркестонли юрт сўраган ҳукмдор малика аёлларимиз тарихи бўзсан шукухи, бъаъзан фожега йўғрилгандир.

Малика Тумарис қадим Туркестон ўлакасининг массагетлар қабилиси ҳукмдори булган. Эрамиздан аввалигі VI асрда бир неча мамлакатларни истило қўлган ахомонийлар шохи Кир Туркестонга бостириб киради. Туркестон ахолиси, айниқса малика Тумарис бошчилигидаги массагет қабилилари Кирга қарши мардона кураш олиб борди. Кир қушини енгилди ва унинг узи 529 йилда жанг майдонида улдирилди. Малика Тумарис кирнинг бошини қон билан тўлғазилган мешга солар экан, ўз курашига якун ясад шундай дейди: «Эй номард, сен мени, жангда ҳалол енги чиқсан бир аёлни, маккорлик билан улгидан жудо қилип, фарзанд доғига кўйидирдин, сен умринг бўйи қонга туяймадинг, мен ичган онтимга амал қилиб, сени қон билан сурғордим. Бирорлавнинг ўргита зуравонлик билан бостириб кирганларнинг жазоси шу».

Навбатдаги хикоямиз Сulton Розия ҳақида бўлиб, у Деҳли сultonligiҳо кони — буюк туркӣ ҳалқлар фарзанди Шамсиддин Элтутишининг севимли қизи бўлган. Элтутишининг фарзандлари кўп бўлсаян, улар орасида энса салоҳиятили қизи Розия эди. Шунинг учун ҳам Шамсиддин Элтутишин кузи очиқлигига вазирларни ва амириларни тўллаб, кизи Розияни валимаҳд деб ёзлан қиласи ҳамда амириларга тушуниради: уйгилларим машшатпарастликка берилган, фақат ўзроҳат-Фарогатларини

ўйлади, қизим Розия жасур жангни, адолатлеша, давлат ишларини донолик билан бошқара олади». Сulton Элтутишин 1232 йилда Панжоб жангидан касал бўлиб, қайтанидан сунг кўп утмай вафот этиди.

Шундан сунг Деҳли сultonliginинг ўзида ички низоларни бошланди. Ана шу фалокатни низоларни тутагиб, турли саркардларнинг ўзбошималагини енгиб, ҳалқни бирлаштиришга ахд қўлган тарихий шахс — Сulton Розия эди. Элтутишин улдимидан кейин унинг уйлари Рукиндин Ферузшоҳ ва Гиёсиддин Муҳаммадшоҳ уртасида таҳт учун кураш бошланди. Нийҳот Ферузшоҳ голиб чиқди ва сultonlik таҳтига утиради. Аммо кўпигина амириларидан Малик Сайфиддин Панҷобга бостириб кириб, Деҳлига ҳафса сола бошлади. Тезда Деҳлига кириб қўлган голиб қушиналар Розияни содиклика қасам ичб, уни сultonlik таҳтига кутадилар. Розия сultonlik таҳтига утиргач, отаси Элтутишин да вадридаги яхши аъзаналарни тиклайди, мамлакатда адолати коనнлар үрнатади, фуқароға гамхурулар килиди. Кейинчалик Розиянинг салтанатдаги энг юксак рутбани, амирил-умаро, яъни бош қўмандонлик вазифасини Екut Ҳабашига иньон этиши узбек-турк амириларида норозилик уйгодти. Шунга қарамал малика Розия ӯз давлатини мустаҳкамлашга интилди. 1238 йилининг марта ойида Хвайлер кальясини забт этишиди, бош кутарган Кабирхон Аёз сulton ҳузырига узр сураб келди. 1240 йил Табархинд ҳокими Ихтиёридин ишён кутарди. Бу жанг Розия учун фохаже бўлди. Екut Ҳабаший хиёнаткоро на улдирилиб, сulton Розия асири олинди ва Табархини

хинд қальясининг зинданга ташланди. Бу ноҳуш хабар Деҳлига этиб келгач, пойтахт амирилари дарҳол Элтутишининг үгилларидан бири Мунзиддин Баходироҳин сulton қилиб кутаришиди.

Шу воқеалар бўлган замонда яшаган Миннхижиддин Жузжоний ёзишича

Тарих — ўтмиш ва келажак кўзгуси

Розия 1240 йилнинг 14 октябрида ӯгай укаси сulton Баҳодироҳин томонидан каттилини. Аммо профессор Баҳрия Учоқ Деҳли сultonни Розиянинг ўлими ҳақида куйдаги таҳминни ҳам келтиради. Розия жаңга асир тушиласлик учун, кочиб дарбадар юрган. Оч колиб, бир қўщидан каттиқ нон сураган, нонни ёб чаргагандан ухлаб қолган. Қушич Розиянинг эркакча жанг либоси остидаги гавҳар қадалган қимматбахо кўйлакни кўриб қолиб, уни улдириган ва унга итоат қилишган. Қурбонжон доддоҳи турли ӯзбек-турк амириларидан уларни бирлаштириб кириб, ҳафса сола бошлади. Тезда Деҳлига кириб қўлган голиб қушиналар Розияни содиклика қасам ичб, уни сultonlik таҳтига кутадилар. Розия сultonlik таҳтига утиргач, отаси Элтутишин да вадридаги яхши аъзаналарни тиклайди, мамлакатда адолати коనнлар үрнатади, фуқароға гамхурулар килиди. Кейинчалик Розиянинг салтанатдаги энг юксак рутбани, амирил-умаро, яъни бош қўмандонлик вазифасини Екut Ҳабашига иньон этиши узбек-турк амириларида норозилик уйгодти. Шунга қарамал малика Розия ӯз давлатини мустаҳкамлашга интилди. 1238 йилининг марта ойида Хвайлер кальясини забт этишиди, бош кутарган Кабирхон Аёз сulton ҳузырига узр сураб келди. 1240 йил Табархинд ҳокими Ихтиёридин ишён кутарди. Бу жанг Розия учун фохаже бўлди. Екut Ҳабаший хиёнаткоро на улдирилиб, сulton Розия асири олинди ва Табархини

истилосидан кейин Фаргона вилоятида мустамлака-чи рус ҳарбийларига қарши қузголонлар бошланди. Генерал Скобелев қузголончиларни шафкатсан жазолди. Лекин қузголончилар янга қаерданнадир пайдо бўлиб, рус ҳарбийларига ҳужум киларди. Айниска Олой тогларидан уларнинг ҳужумлари тез-тез содир бўлиб турарди. Қўлга тушмас қасоскорларига Қурбонжон доддоҳи бош. Қизиги шундаки, у аёл, генерал — доддоҳи унвонини Кўкон хотни ва Бухоро амиридан олган. Асли номи Қурбонжон Мамат қизи. Ушнинг Моди қишлоғидан, Андикон ҳокими Олимбекининг севикили хотини бўлган эди. Эри улдиридан сунг она қишлоғига қайтган. Олон улакасини барчи ўзбек киргизларни бирлаштириб киригизларни ҳукмдорига айланган. Бу киргиз аблини улар «Олой маликаси» деб аташган ва унга итоат қилишган. Қурбонжон доддоҳи 1907 йили 96 ёша вафот этган. Қурбонжон мамат қизи Туркестон ҳалқлари тарихида хотин-қизлардан чиқкан биринчи генерал эди. Мозийнинг қат-қатларига сингиб кетган кадим Туркестон тупрогида таваллуд топиб, олам коҳошибнида дуру гавҳардек порлаштган жудо бўлишидир.

Утмиси үзимизни, чунки билар өзодлик ҳаракатини, фарзандларни кетаведарди. «Доддоҳи шуни тушунинг ринги, — дейди Конхур Скобелев, уз ӯгилларини ҳуқуқларни бернишади. Скобелев ани шу аёл билан мажбур. «Мен шунга аминманки, доддоҳи русларга душманлик килиш бефойда эканини англаб, Олой ахолисини тинчликка кундира олади», дейди у. Қурбонжон доддоҳи кетта генералнинг сўзларини диккат билан кетарсанда ҳулоҳаза юритади. «Ҳа, ҳозир уларнинг кулини баланд. Куч ва қуролюрга устулини уларда. Мураса қилишга турғи келади. Булмаса, ҳалқ чумолиди кирилиб кетаведарди. «Доддоҳи шуни тушунинг ринги, — дейди Конхур Скобелев, уз ӯгилларини ҳуқуқларни бернишади. Скобелев ани шу аёл билан мажбур. «Мен шунга аминманки, доддоҳи русларга душманлик килиш бефойда эканини англаб, Олой ахолисини тинчликка кундира олади», дейди у. Қурбонжон доддоҳи кетта генералнинг сўзларини диккат билан кетарсанда ҳулоҳаза юритади. Инсон учун тарихдан жудо бўлиши ҳаётдан жудо бўлишидир.

Утмиси үзимизни, чунки билар өзодлик ҳаракатини, фарзандларни кетаведарди. «Доддоҳи шуни тушунинг ринги, — дейди Конхур Скобелев, уз ӯгилларини ҳуқуқларни бернишади. Скобелев ани шу аёл билан мажбур. «Мен шунга аминманки, доддоҳи русларга душманлик килиш бефойда эканини англаб, Олой ахолисини тинчликка кундира олади», дейди у. Қурбонжон доддоҳи кетта генералнинг сўзларини диккат билан кетарсанда ҳулоҳаза юритади. Инсон учун тарихдан жудо бўлиши ҳаётдан жудо бўлишидир.

Дилором ЭРГАШЕВА, Каршилар Махмудхўжа Бехбудийноми 4-ўрта мактаб юллатип тимсоли.

мани ҳайрон қолдириб, Қурбонжон доддоҳи зарбоф тун кийдиради.

Олий даражадаги подшо амалорлари Қурбонжон доддоҳи доимо ҳайқашган. 1901 йилда Туркестонга келган Русия империясининг ҳарбий вазири А. Н. Куропаткин шахсан узи Ушга бориб, Қурбонжон доддоҳи зиёрат қилган. Рус подшоши Николай II нинг рафиқаси мария Федоровна юборган тұхфа — кимматбахо узукни унга топширган.

Киргиз ва ўзбек ҳалқлари милий өзодлик ҳаракатини ғаол қатнашчи, фарзандларини эркесварлик руҳида вояга етказган Қурбонжон доддоҳи 1907 йили 96 ёша вафот этган. Қурбонжон мамат қизи Туркестон ҳалқлари тарихида хотин-қизлардан чиқкан биринчи генерал эди. Мозийнинг қат-қатларига сингиб кетган кадим Туркестон тупрогида таваллуд топиб, олам коҳошибнида дуру гавҳардек порлаштган жудо бўлишидир.

Утмиси үзимизни, чунки билар өзодлик ҳаракатини, фарзандларни кетаведарди. «Доддоҳи шуни тушунинг ринги, — дейди Конхур Скобелев, уз ӯгилларини ҳуқуқларни бернишади. Скобелев ани шу аёл билан мажбур. «Мен шунга аминманки, доддоҳи русларга душманлик килиш бефойда эканини англаб, Олой ахолисини тинчликка кундира олади», дейди у. Қурбонжон доддоҳи кетта генералнинг сўзларини диккат билан кетарсанда ҳулоҳаза юритади. Инсон учун тарихдан жудо бўлиши ҳаётдан жудо бўлишидир.

Дилором ЭРГАШЕВА, Каршилар Махмудхўжа Бехбудийноми 4-ўрта мактаб юллатип тимсоли.

васини узган. Шуниси қизик, бу дарахт 26 йилдан купроқ вақт ҳосил бериди турган.

Оғирлиги 3,38 килограмм, алланаси эса 74,9 сантиметрдан иборат бўлган олма етиштирган. Унинг ватандоси И. Иоменс эса 1979 йили бир кило 405 грамм вандаги нок мевасини етиштиришга муввафак бўлган.

411 грамм тош босганса шафтотлини курганимисиз? Унда билиб олган! 1948 йили инглиз бобгони Д. Берд ўз бугидан умумий ҳажми 30 см бўлган шафтотли ме-

ви голибларига маҳалла қўмитаси раиси Ботиржон Ахмедов қимматбахо совгалирни топширганти. 2. Қелин узатиб бориш удумiga асосланган тадбиридан лавҳа.

Хусанбай АВВАЛОВ олган суратлар.

Суратларда: 1. Қўриқ-тандов беллашу-

ви яшариси айёми Ҳоджалинга шодиёнларни топширганти. 2. Қелин узатиб бориш удумiga асосланган тадбиридан лавҳа.

ЭНГ УЗУН МЎЙЛОВ

65 ўши Кален Ран Сейн дунёда энг узун мўйловларидир. Унинг чап тараф мўйлови 1,62 метр, унг тарафи эса 1,69 метр бўлиб, уларнинг узунлиги 3,31 метр тўрги келган.

Кален антиқ мўйловларни кулоқларига турмалаб юрган. Календан аввал мўйлов кўйиш бўйича рекорд бир швейцарилик кишига тааллукли эди. Унинг мўйлови 2,83 метр бўлган.

Футбол

«ХОРАЗМ» — ПЕШҚАДАМ

Янги футбол мавсуми бошланганига ҳеч вақт бўлганинг иш, лекин олдириб таъб ёлашади.

Футбол бўйича Узбекистон VIII чемпионати шундан далолат бермодид, оддинги ийлардаги бўлганинг ишларидан ёкини куринади. Ҳар холда мавсум бошидан карвонбашлиларни килишга урганинг турмалаб турлашади. Аслида янга бош мураббагларни кеттирилган «Хоразм» шамоасининг ўйинини яқиндан кузатган томошабини мутахассислар бўнин тасодиф эмаслигини пайқаганликлари анил. Зеро, дастлабки турда хоразмийларни уз майдонидан энг кучли рапиблашади. Учинчи турда эса яна сафарда «Зарафшон» билан учрашига узқазиб, учни бор галаба наиссини сурниши — 1:0.

Муҳлислар Тошкент вилятига командасининг кучлихаси аниларни ўнга бўлди. Наманганилар межмонда тўп сурʼатиниларига қараш ҳукумга зур бериши. 19-дакида Илхом Расулов кулоқларни дарвазасини ишғол этди. Мезбонлар шу заҳоти қарши ҳукумга ташланышди ва бир неча дакида утар-утмаси ҳаётни кутишини тааллукли эди.

Учрашининг биринчи кисми дуранг билан тугайдигандек куринади бир пайдай Шерзод Назаров «Навбахор»ни яна одлинга олиб чиқди — 2:1. Иккинчи булимида «Темирйўлчи» — «Хоразм» — 4:2, «Андижон» — «Насаф» — 0:1, «Дустлик» — «Сўгдиги» — 2:1, «Трактор» — «Металлург» — 2:1, «Янгиер» — «Навбахор» — 4:2, «Андижон» — 2:1.

Учни турда ҳоразмийларни ташланышди ва бир неча дакида утар-утмаси ҳаётни кутишини тааллукли эди.

Колган ўйинларни натижалари: «Сурхон» — «Бухоро» — 4:2, «Андижон» — «Насаф» — 0:1, «Дустлик» — «Сўгдиги» — 2:1, «Трактор» — «Металлург» — 2:1, «Янгиер» — «Навбахор» — 4:2, «Андижон» — 2:1.

Учни турда ҳоразмийларни ташланышди ва бир неча дакида утар-утмаси ҳаётни кутишини тааллукли эди.

Учни турда ҳоразмийларни ташланышди ва бир неча дакида утар-утмаси ҳаётни кутишини тааллукли эди.

Учни турда ҳ